

Дефинисање препорука за унапређење статуса судијских и тужилачких помоћника (нацрт)

Статус судијских помоћника, њихова звања и основна права и обавезе, као и начелан опис послова које обављају потребно је регулисати **Законом о судијама** и на овај начин изместити их из категорије државних службеника. Број судијских помоћника и приправника у судовима, мерила и критеријуме за пријем у радни однос, вредновање рада (оцењивање), напредовање и одговорност потребно је регулисати Правилницима које доноси **Високи савет судства**.

Опис послова судијског помоћника : Општи опис послова судијског помоћника садржан у чл. 58 Закона о уређењу судова потребно је изместити у **Закон о судијама**, садржински га конкретизовати и “проширити”, како би се овим створио законски основ за поверавање одређених овлашћења судијским помоћницима и омогућило им да формално учествују у судским поступцима, самостално воде одређене поступке или самостално предузимају одређене радње у другим врстама судских поступака. Поред **Закона о судијама и Судског пословника**, као и описа послова који у сваком случају мора бити садржан у појединачним **актима о унутрашњој организацији и сиситематизацији радних места**, изменама и допунама одговарајућих процесних закона потребно је дефинисати овлашћења судијских помоћника да самостално поступају у одређеним врстама спорова, или да самостално предузимају одређене радње у другим поступцима. С тим у вези, потребно је нагласити да одређени процесни закони садрже норме којима се предузимање појединих радњи у поступку може поверити судијским помоћницима :

Члан 17. ст. 3 Закона о ванпарничном поступку:

Поједине радње у поступку може да преузима судијски помоћник у суду кад је то овим или другим законом одређено. Записник о тим радњама потписују стручни сарадник и записничар који је саставио записник.

Члан 90. Закона о ванпарничном поступку:

У поступку за расправљање заоставштине **све изјаве и предлоге учесника**, изузев изјава о одрицању од наслеђа, могу узимати на записник и судијски помоћници.

Члан 5. Закона о извршењу и обезбеђењу :

Извршни поступак у првом степену води и одлуке доноси судија појединац, а у другом степену веће састављено од троје судија истог суда, ако овим законом није другачије

одређено. **Судијски помоћник може у поступку предузимати све судске радње, изузев оних које представљају одлучивање. Судијски помоћник може обављати послове судског извршитеља у поступку спровођења извршења, по налогу судије.**

Полазећи од начелног става чланова радне групе да је судијским помоћницима целисходно поверити самостално вођење одређених врста поступака, посебно имајући у виду примере из земаља у окружењу (БиХ, Хрватска), потребно је размотрити могућност измене и допуне процесних закона као што су :

Закон о парничном поступку Важећи закон о парничном поступкуне садржи норме којима се судијским помоћницима поверава обављање појединих радњи у поступку, нити самостално вођење одређених поступака. Уколико би се судијским помоћницима поверила овлашћења да самостално воде одређене поступке (нпр. поступак у споровима мале вредности или споровима због сметања државине), потребно је унети одговарајуће измене у **делу трећем** Закона којима су регулисани посебни поступци (поступак у парницама из радних односа, поступак у привредним споровима, издавање платног налога, поступак у споровима мале вредности, споровима због сметања државине итд), као и евентуално размотрити могућност уношења начелних одредаба о овлашћењима судијских помоћника у општи део Закона.

Законик о кривичном поступку : Члан 48 Законика садржинорму којом се начелно дају овлашћења јавном тужиоцу да одређене радње у поступку предузима преко **тужилачког сарадника** (за кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година). Аналогно наведеној одредби, потребно је размотрити могућност да се вођење појединих поступака наведеним закоником повери и судијским помоћницима.

Закон о ванпарничном поступку : Изменама и допунама наведеног Закона је већ предвиђена могућност поверавања појединих поступака јавним бележницима (чл. 30а-30и), који нису носиоци судијске функције, стога би свакако требало размотрити могућност да се вођење појединих поступака регулисаних овим законом повери судијским помоћницима. На исти начин, целисходно је размотрити потребу измена и допуна **Закона о извршењу и обезбеђењу**

Поред наведених, основних процесних закона, потребно је размотрири могућност измена и допуна **Закона о стечају и Закона о прекршајима** , како би се и у судовима посебне надлежности као што су привредни и прекршајни судови, омогућило судијским помоћницима да самостално воде поступке или предузимају одређене радње. Посебно је потребно дефинисати које радње могу самостално предузимати помоћници у другостепеним већима, као и помоћници у припремном одељењу (сходно одредбама Судског пословника).